

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van het café Luminor in Vilvoorde

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Vilvoorde, gegeven op 15 mei 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 17 mei 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van het café Luminor aantoonst;

Overwegende dat het café Luminor als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Een representatief, goed bewaard en herkenbaar voorbeeld van een café dat reeds ongeveer 100 jaar op deze plek is gesitueerd en dat ingericht werd in een woonhuis uit de 19de eeuw, mogelijk met oudere kern. Sinds 1919 functioneert het gebouw als een café met een uitgesproken vitrine aan de Grote Markt die tijdens het interbellum in art-decostijl werd herbouwd en waarvan de totaal inrichting wellicht ook toen werd ingericht;

Overwegende dat het café Luminor als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het café Luminor is een representatief, goed bewaard en herkenbaar voorbeeld van een burgerlijk café uit het interbellum ondergebracht in een pand met 19de-eeuwse uitzicht, op een belangrijke publieke plek, de Grote Markt van Vilvoorde. Het exterieur en interieur voldoen aan de voorwaarden die in 1933 door Barrez in het tijdschrift *Bâtir* werden beschreven en afgebeeld werden in andere contemporaine publicaties.

Het café wordt gemarkeerd door een uitzonderlijk goed bewaard gebleven en rijk vormgegeven geschilderde houten cafépui in art-decostijl met ruime glaspartijen en met glas-in-lood in de bovenlichten. De pui wordt geflankeerd door twee gelijkvormige deuren.

Het interieur van het café Luminor vermoedelijk in 1931 aangebracht, bleef zeer goed bewaard waardoor er een belangrijke ensemblewaarde ontstaat bestaande uit het stucplafond, de lambrisering met banken, de spiegels, het binnenschrijnwerk, de toog die verbonden is met de glazenkast, de kurkentrekker op de glazenkast, de koperen voet en armsteun aan de toog, de deuren naar de telefooncel en de gang. Het interieur sluit perfect

aan bij de fineerhouten caféinterieurs zoals die toen in de contemporaine literatuur werden gepubliceerd;

Overwegende dat de cultuuroederen die zijn opgesomd in de bijlage bij het ministerieel besluit integrerend deel uitmaken van het monument en de architecturale waarde van het monument versterken zoals gemotiveerd in de bijlage bij het besluit,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

het café Luminor, Grote Markt 25 in Vilvoorde, bekend ten kadaster: Vilvoorde, 2de afdeling, sectie D, perceelnummer 434E.

De cultuuroederen die mee worden beschermd, zijn opgenomen in bijlage.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen worden als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument heeft architecturale erfgoedwaarde:

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

1° het café Luminor is een gepleisterd en geschilderd pand van drie traveeën en twee bouwlagen onder een pannenzadeldak met een nok evenwijdig aan de straat. De gevel heeft op de gelijkvloerse verdieping een cafépui, geflankeerd door twee rechthoekige deuren.

De drie muuropeningen op de gelijkvloerse verdieping zijn opgevuld met schrijnwerk dat uit het interbellum dateert. Links in de gevel staat een dubbelvleugelige deur met een bovenlicht. De cafépui is driedelig met een centrale deur, geflankeerd door twee vitrines met guillotineramen en bovenlichten. De bovenlichten werden ingevuld met rijkelijk vormgegeven glas-in-lood in art-decostijl. Rechts van de pui bevindt zich een enkele, volle deur met gelijkaardige vormgeving zoals het andere schrijnwerk.

Op de bovenverdieping steken drie rechthoekige vensters met neoclassicistische gietijzeren borstweringen;

2° de plattegrond van de gelijkvloerse verdieping bestaat uit drie delen, conform de indeling van de voorgevel. De rechter deur geeft toegang tot een gang, die naar de privéwoning leidt. Er is een doorgang tussen de gang en het café. Centraal is het café ingericht. Links geeft de voordeur toegang tot een kleine afgesloten ruimte, waarachter een telefooncel werd ingericht die enkel toegankelijk is vanuit het café;

3° het interieur werd ingericht met een houten omlopende lambrisering met geïntegreerde banken en bovenaan afgewerkt met een lijst. De banken zijn bespannen met leder of textiel. De lambrisering bestaat uit stijl- en regelwerk met een gebogen bovendwarsstuk en boven de rugleuningen ingevuld met spiegels. De lambrisering incorporeert de toegang tot de telefooncel en de deur naar de gang die naar de privévertrekken leidt. De driedelige toog is aan de buitenzijde belegd met fineerhout en heeft centraal een ovaalvormige decoratie. Het meubel is voorzien van een koperen voetsteun op de vloer en een armleuning met art-nouveaunslag aan de bovenzijde. Achter de toog en ermee verbonden staat het glazenrek met centraal een spiegel, geflankeerd door glazenkastjes. De deurtjes werden opgevuld met geslepen helder glas in koperen roeden. Het meubel wordt bovenaan afgesloten met een fries uit inlegwerk van fineer en centraal de plaats voor een ronde klok. Op de glazenkast bevindt zich een vast

bevestigde kurkentrekker. Boven de lambrisering bevinden zich gepleisterde wanden en een gepleisterd plafond met eenvoudige studijst. De toog, lambrisering met banken en de cultuurgoederen werden voorzien van eenzelfde inlegwerk van fineerhout en op de toog en de tafeltje ligt hetzelfde roze marmer.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheerdoelstellingen:

- 1° de bescherming als monument beoogt het behoud van de gevels en bedaking zichtbaar van op de openbare weg met al hun erfgoedwaarden en -kenmerken evenals het nog aanwezige historische buitenschrijnwerk en de historische aankleding van de gelagzaal;
- 2° de bescherming beoogt het herstel van het uitzicht van het historische schrijnwerk op de bovenverdiepingen conform historische afbeeldingen of modellen en dat op het ogenblik dat het huidige schrijnwerk dient vervangen te worden;
- 3° indien gewenst kunnen de zoldervensters in de gevel zoals die afgebeeld staan op oude postkaarten terug geopend worden;
- 4° het ontbrekende glas-in-lood wordt best gereconstrueerd;
- 5° indien de cafévloer dient vervangen te worden gebeurt dat best door een vloer die aansluit naar kleurstelling en vormtaal bij het interbellum; bij vervanging van de spanning van de banken dient naar een materiaal en motief gezocht dat aansluit bij de vormtaal van het interbellum;
- 6° niet beschreven ruimtes zijn uitgesloten van de bescherming;
- 7° de cultuurgoederen dienen in goede staat bewaard te worden.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, bliksemingslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen, wijzigen en herplaatsen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, structuurglas, glas-in-lood, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 5° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur:
 - a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;

- b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
- c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering met banken, wandspiegels en kapstokken, toog en glazenkast, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
- e) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
- f) het beschilderen van ongeschilderde, ongeverniste of ongeboende elementen of het schilderen, boenen of vernissen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
- g) het uitvoeren van werken aan en het verplaatsen of verwijderen van de cultuurgoederen die opgenomen zijn in een beschermingsbesluit;
- h) het plaatsen en/of vernieuwen van technische voorzieningen zoals verwarming, klimaatregeling, elektrische installaties, geluidsinstallatie, sanitair, liften en beveiligingsinstallaties, waterleiding die een impact hebben op het café-interieur.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, **17 JULI 2018**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS